

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 559/3
Podgorica, 24.03.2023. godine

Na osnovu čl. 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktorica Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Javnom radio difuznom servisu „Radio Televizija Herceg Novi“ d.o.o. iz Herceg Novog, javnom emiteru opšteg televizijskog programa „Televizija Herceg Novi“, izriče se upozorenje kao upravno-nadzorna mjera, zbog emitovanja dana 28. februara 2023. godine, u terminima od 13:05:06 do 13:05:38, od 14:50:10 do 14:50:42; od 16:35:58 do 16:36:30; od 17:55:55 do 17:56:27 i od 21:56:08 do 21:56:40 sati, političkog oglašavanja predsjedničkog kandidata za izbore koji su održani 19. marta 2023. godine, u kom su maloljetnici korišćeni u političke svrhe
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - a) kršenja obaveze zaštite integriteta maloljetnih lica (član 55 stav 1 Zakona o elektronskim medijima),
 - b) kršenja zabrane korišćenja maloljetnika u političke svrhe (čl. 21 stav 9 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 35/11, 07/16 i 08/19)).
3. Javni radio difuzni servis „Radio Televizija Herceg Novi“ d.o.o. iz Herceg Novog je dužno da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru opšteg televizijskog programa „Televizija Herceg Novi“, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije je izrekla upozorenje emiteru opšteg televizijskog programa 'Televizija Herceg Novi' jer je, dana 28. februara 2023. godine, prekršio standarde vezane za zaštitu maloljetnika i omogućio korišćenje maloljetnika u političke svrhe, prilikom emitovanja medijskog predstavljanja posvećenog medijskom predstavljanju kandidata za izbore koji su održani 19. marta 2023. godine.“
4. Javni radio difuzni servis „Radio Televizija Herceg Novi“ d.o.o. iz Herceg Novog je dužno da, u pisanoj formi i u roku od 24 sata od emitovanja, obavijesti Agenciju za elektronske medije o načinu (sadržaj, datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja.
5. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo Rješenje će se objaviti na veb-sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
7. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Na osnovu uvida u emitovane programske sadržaje, Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) je konstatovala da je dana 28. februara 2023. godine, u terminima od 13:05:02 do 13:05:38, od 14:50:10 do 14:50:42, od 16:35:58 do 16:36:30, od 17:55:55 do 17:56:27 i od 21:56:08 do 21:56:40, Javni radio difuzni servis „Radio Televizija Herceg Novi“ d.o.o. iz Herceg Novog (u daljem tekstu: „emiter“), kao javni emiter opšteg televizijskog programa „Televizija Herceg Novi“, emitovalo medijsko predstavljanje kandidata za izbore koji su održani 19. marta 2023. godine, a u kojem su maloljetnici korišćeni u političke svrhe (Nalaz Sektora za monitoring broj 02-559 od 06.03.2023. godine).

Imajući u vidu navedeno, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja člana 55 stav 1 Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Zakon“), člana 21 stav 9 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Pravilnik“) i tač. 7.1. izdatog Odobrenja za emitovanje izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-J-08.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja da li je emitovanjem spornog programskog sadržaja došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i izdatog Odobrenja za emitovanje, Agencija je od emitera zatražila pisano izjašnjenje (akt br. 02-559/1 od 07.03.2023. godine).

Dana 14. marta 2023. godine emiter je dostavio pisano izjašnjenje (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-559/2 od 14.03.2023. godine) u kojem se navodi da „... *Televizijski realizator koji je materijal dobio nije uočio da se u spotu javlja maloljetno lice, niti da postoji bilo kakva druga prepreka emitovanju spota, tako da je materijal pustio u program. Već sledeći dan (su) od strane oglašivača tj. predsjedničkog kandidata, dobili novi spot. Prethodni spot (su) odmah uklonili i zamjenili sa novim.*“

U izjašnjenju emiter izražava žaljenje „*ukoliko je RTHN emitovanjem predmetnog spota povrijedila privatnost, dostojanstvo i integritet bib kojeg lica, a posebno maloljetnika/ce. To ni u kom slučaju nije bilo urađeno sa bilo kakvom namjerom.*“

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnog sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- članom 55 stav 1 Zakona propisano je da je emiter dužan da poštuje privatnost i dostojanstvo građana i štiti integritet maloljetnih lica.
- medijsko predstavljanje se ostvaruje kroz programske sadržaje namijenjene informisanju o predizbornim aktivnostima kandidata, njihovom predstavljanju ili političkom oglašavanju (član 2 Pravilnika).
- članom 21 stav 9 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima zabranjeno je korištenje maloljetnika u političke svrhe.

Na osnovu uvida u snimak emitovanog programskog sadržaja, kao i izjašnjenja emitera, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Emiter je dana 28. februara 2023. godine, u terminu od 13:05:06 do 13:05:38 sati, emitovao politički spot koji se odnosi na medijsko predstavljanje predsjedničkog kandidata Andrije Mandića.

Spot započinje snimcima i fotografijama pomenutog kandidata zabilježenim na poljoprivrednom gazdinstvu. Potom se prikazuje kandidat za trpezom, u društvu muških i ženskih osoba. U nastavku je prikazan kandidat dok prelistava foto-album i pokazuje rukom na uokvirene fotografije osoba starijih generacija. Potom je prikazana fotografija kandidata sa nekoliko muških i ženskih osoba, među kojima i najmanje jedno maloljetno lice.

Navedeno medijsko predstavljanje prati tekst dat u nastavku.

Andrija Mandić: „*Kao preduzetnik i privrednik znam koliko je važno ići u korak s Evropom. Isto tako je važno da ne zaboravimo ko smo i odakle smo. Kao predsjednik, radiću na tome da kroz zajedništvo stvorimo ekonomsku stabilnost za sve građane Crne Gore.*“

Spot se završava sljedećom zvučnom i grafičkom porukom: „*Gradimo budućnost, čuvajmo tradiciju. Andrija Mandić — za predsjednika Crne Gore.*“

Navedeni spot je emitovan istog dana u sljedećim terminima: 14:50:10-14:50:42; 16:35:58-16:36:30; 17:55:55-17:56:27 i 21:56:08-21:56:40.

Na početku bloka političkog oglašavanja emitovano je zvučno obavještenje: „*PREDSJEDNIČKI IZBORI 2023*“ i sijedeća grafička insertacija: „*PREDSJEDNIČKI IZBORI - PLAĆENI POLITIČKI MARKETING*“.

2. Predmetnim sadržajem (spotom) je omogućeno predstavljanje kandidata za predsjedničke izbore koji su održani 19. marta 2023. godine, odnosno vršeno političko oglašavanje kandidata Andrije Mandića.

3. Prilikom sagledavanja opravdanosti uključivanja maloljetnika u sadržaje koji čine medijsko predstavljanje u predizbornim kampanjama, treba voditi računa da maloljetnici nijesu javne ličnosti. Zbog toga, korišćenje njihovih ličnih podataka (sve informacije koje se odnose na fizičko lice čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi, neposredno ili posredno, a naročito pozivanjem na ličnu identifikacionu oznaku ili jednu ili više karakteristika koje su specifične za fizički, fiziološki, mentalni, ekonomski, kulturni ili društveni identitet tog lica) predstavlja rizik za ugrožavanje njihove privatnosti.
4. Svaka slika, video ili audio snimak maloljetnika pripada njihovoj privatnosti, tako da oni imaju pravo da odluče sa kim žele da ga podijele. Objavljivanje video snimaka ili fotografija maloljetnika može ih dovesti u ranjivo stanje odmah ili kasnije u budućnosti (zbog mogućeg ismijavanja ili stigmatizacije), a njihov „politički trag“ može uticati na njihove buduće mogućnosti i životne izbore.
5. U spotu se maloljetnici, čiji se lik jasno vidi, pojavljuju na fotografiji uz predsjedničkog kandidata, njihova uloga je svedena na dekor koji bi trebalo da učini političkog subjekta dopadljivijim. Korišćenje maloljetnika u političke svrhe se, u ovom slučaju, ogleda u tome što su maloljetnici prisutni samo kao dio formalnosti, kao objekat bez ikakvih relevantnih veza sa temom, ne u sopstveno ime, te bivaju instrumentalizovani.
6. Agencija je uzela u obzir izjašnjenje emitera i aktivnosti koje je preduzeo u cilju otklanjanja nepravilnosti. Ipak to ga ne oslobađa odgovornosti za učinjeni propust odnosno emitovanje političkog oglašavanja u kojem su maloljetnici korišćeni u političke svrhe, čime je ugrožena njihova privatnost i integritet.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje, emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je prekršio član 55 stav 1 Zakona i član 21 stav 9 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktorica Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona, donijela odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da, u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona, informaciju o izrečenoj mjeri objavi u svom programu, kao i da u pisanoj formi obavijesti Agenciju o načinu (sadržaj, datum i vrijeme) objavljivanja informacije o izrečenoj mjeri.

Ovo Rješenje objaviće se na sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Pripremila: Anja Radonjić
Odobrila: Jadranka Vojvodić

Anja Radonjić
JV

Dostavljeno:

- Javni radio difuzni servis „Radio Televizija Herceg Novi“ d.o.o.
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva